

Ιστορικά - Έθνικά

■ «Ηρώων Γῆ...»

Από τὴν προσφορὰ τῶν στρατιωτικῶν Ἱερῶν στὸ μέτωπο τοῦ 1940-1941*

Τὸ 29ο Σύνταγμα ἔλαχε ὁ βαρὺς κλῆρος νὰ ἐπιχειρήσει τὴν ἐκπόρθηση τοῦ Σεντέλι. Εἶναι μιὰ ὀροσειρὰ πού ἀπὸ τὸ Τεπελένι προχωρεῖ πρὸς τὰ Τρία Αὐγά, παράλληλα μὲ τὴν Τρεμπεσίνα.

Καὶ τὰ δύο βουνά ἦταν χωμένα μέσα στὸ χιόνι. Ανάμεσά τους ἔχασκε μιὰ βαθιὰ χαράδρα πού θύμιζε κάπως τὰ Τέμπη. **Οἱ** Ἕλληνες στρατιῶτες τὴν ὀνόμασαν «χαράδρα τοῦ θανάτου» κι αὐτός ὁ χαρακτηρισμὸς ἦταν ὁ πιὸ ἀντιπροσωπευτικός.

Απὸ τὴν ἀνατολικὴ πλευρὰ τῆς Τρεμπεσίνας, ὅπου ἦταν σκαρφαλωμένοι, θὰ ἔπρεπε νὰ φθάσουν τὴν νύχτα στὴν ὑψηλότερη κορυφή της κι ἀπ' ἐκεῖ νὰ γκρεμιστοῦν κυριολεκτικὰ στὴν ἀπότομη δυτικὴ πλευρὰ, μεταξὺ Τρεμπεσίνας καὶ Σεντέλι καὶ πρὶν ἀπὸ τὰ ξημερώματα νὰ φθάσουν στὸν αὐχένα τῆς Μετζικοράνης. **Απ'** ἐκεῖ ἔπρεπε νὰ ἀναρριχηθοῦν πρὸς τὶς κορυφές τοῦ Σεντέλι, σ' ἓνα ἀπότομο πάλι ἀνήφορο, ἐκτεθειμένοι στὰ ἐχθρικά πυρά. **Θὰ** ἐβάλλοντο κυρίως ἀπὸ τὸ Σεντέλι, ἀπ' ὅπου ἡμέρα καὶ νύχτα ξεροῦσαν τὰ ἐχθρικά ὄχυρά βροχὴ σφαιρῶν καὶ ὄλμων καὶ ὀβίδων. **Ἐπειτα** ἀπὸ τὰ πυροβολεῖα τοῦ Τεπελενιοῦ καὶ τῶν Τριῶν Αὐγῶν.

Μιὰ τέτοια ἐπιχείρηση θὰ εἶχε πολλοὺς νεκροὺς καὶ τραυματίες. **Ὅλοι** εἶχαν τὸ δυνατὸ αἶσθημα πὼς θὰ ἦταν ἐπιχείρηση θανάτου. **Απὸ** τὰ ἄγρια ἐκεῖνα βάρη τῆς γῆς ἦταν ἀδύνατο νὰ μεταφερθοῦν οἱ τραυματίες ὡς τὴν κορυ-

φή τῆς Τρεμπεσίνας κι ἀπ' ἐκεῖ ὡς τὴ Σούκα, γιὰ νὰ μποῦν σὲ αὐτοκίνητα καὶ μεταφερθοῦν στὰ Ἰωάννινα. **Μ**ὲ τι φορεῖα καὶ τραυματιοφορεῖς θὰ ἀναλάμβαναν τὸν ὑπεράνθρωπο αὐτὸ ἀγώνα; **Οἱ** τραυματίες θὰ ἔμεναν ἐκεῖ ἀβοήθητοι μέσα στὴν χαράδρα τοῦ θανάτου, γιὰ νὰ πεθάνουν μ' ἓνα ἀργὸ κι ἀγωνιώδη θάνατο.

Ἐνα ρίγος πέρασε σ' ὄλων τὸ κορμί. **Μ**ὰ ὁ Ἕλληνας κι ἂν πρὸς στιγμὴ κλονισθεῖ, δὲν λυγίζει.

Ξέρει μονάχα ν' ἀγωνίζεται, γιατί ξέρει γιατί ἀγωνίζεται.

Ο Ἱερεὺς τοῦ Συντάγματος ὕψωσε τότε τὸ πνευματικὸ του ἀνάστημα, μὲ πολῦτιμους βοηθοὺς δύο Χριστιανοὺς νέους: **Μ**ὲ λόγια ἐνθουσιώδη, πού πήγαζαν ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς πίστεως, ἐμψυχώνουν, τονώνουν, ἐμπνέουν μὲ τὴν ἡρωϊκὴ τους στάση. **Ὅ**λων τὰ βλέμματα στρέφονται στὸν Ἱερέα. **Ἄ**λλοι τοῦ ζητοῦν συγχώρηση, ἄλλοι τὴν εὐχή του, ἄλλοι τοῦ φιλοῦν τὸ χέρι καὶ τὸν παρακαλοῦν νὰ προσευχηθεῖ ἀκόμη πιὸ πολὺ στὸν Θεὸ γιὰ τὴν σωτηρία τους...

Ἐπειτα ἀπὸ ἀδιάκοπη ἐξαντλητικὴ πορεία, ἔφθασαν πρὶν καλά - καλά ξημερώσει, στὸν αὐχένα Μετζικοράνης. **Τ**ὰ ὑψώματα ἦταν ἐντελῶς γυμνά. **Π**ουθενὰ δενδράκι, οὔτε κὰν θάμνοι γιὰ κάλυψη. **Τ**ὰ διάφορα τμήματα τοῦ Συντάγματος διευθύνθηκαν στοὺς τομεῖς τῆς δράσεώς τους. **Μ**ερικὰ ἀπ' αὐτὰ βρῆκαν βαθιὲς σπηλιὲς πού πολὺ τὰ βοήθησαν γιὰ τὸ φύλαγμα τῶν πυρομαχικῶν καὶ γιὰ σταθμοὺς ἐπιδέσεως τῶν τραυματιῶν. **Οἱ** περισσότερο ἀπροφύλαχτοι καὶ ἐκτεθειμένοι στὸν ἐχθρὸ ἦταν ὅσοι ἔμειναν στὸν αὐχένα Μετζικοράνης μπροστὰ ἀπὸ τίς δυὸ πυροβολαρχίες πού δροῦσαν μέσα ἀπὸ τὴν χαράδρα... **Π**ῆραν ὅλοι τὴν ἀπόφαση νὰ μείνουν πιστοὶ στὶς θέσεις πού τοὺς ἔλαχαν καὶ νὰ πεθάνουν γιὰ νὰ σωθοῦν τὰ ἄλλα τμήματα!... **Μ**αζί τους ἔμεινε κι ὁ Ἱερεὺς.

Οἱ Ἰταλοὶ δὲν ἄργησαν νὰ τοὺς ἀντιληφθοῦν καὶ ἀπὸ τίς κορυφογραμμὲς τοῦ Σεντέλι ἄρχισαν καταγιγιστικὸ πῦρ ἐναντίον τους. **Ἀ**ξιωματικοὶ καὶ στρατιῶτες ἦταν κρυμμένοι - ἢ μᾶλλον καλύτερα ἐκτεθειμένοι - μέσα σὲ μικρὰ μανδράκια ἢ πίσω ἀπὸ μικρὰ βραχάκια.

Δυὸ χιλιάδες περίπου βλήματα ρίχτηκαν ἀπὸ τὸ πρωῖ ὡς τὸ βράδυ, κυριολεκτικὰ ἐπάνω τους.

Κανέννας δὲν ἤξερε ἂν ὁ διπλανός του ζοῦσε.

Ἄλλωστε καὶ τὰ βογγητὰ τοῦ πόνου ἦταν ἀδύνατο ν' ἀκουστοῦν μέσα στοῦ ἀδιάκοπο αὐτὸ πανδαιμόνιο τῶν κρότων. **Σὰν** ποτάμι τῆς κολάσεως ξερνοῦσαν διαρκῶς γύρω τους φωτιά καὶ λάβα. **Νόμιζες** ὅτι ἡ σκέψη εἶχε κι αὐτὴ στα-

ματήσκει νὰ λειτουργεῖ. **Ὅλοι** περίμεναν νὰ φτάσει ἡ πολυπόθητη νύχτα γιὰ νὰ μπορέσουν – ἂν θὰ ἔμενε κανεὶς ζωντανός – νὰ μετρήσουν τοὺς νεκρούς, καὶ νὰ πιοῦν λίγο νερό, γιὰτὶ ἡ δίψα θέριζε τὰ σωθικά τους. **Τὴν** ὥρα τοῦ σφοδροῦ βομβαρδισμοῦ ἔμεναν ἀκίνητοι, καρφωμένοι στίς θέσεις τους. **Περίμεναν** ὅλοι ἀπὸ τὴν μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη τὸν θάνατο, βέβαιοι πὼς ὁ διπλανός τους θὰ εἶχε κι ὅλας σκοτωθεῖ.

Μιὰ μονάχα ἐλπίδα ἀπέμενε: **Τὸ** θαῦμα. **Τὸ** θαῦμα τοῦ Θεοῦ. **Σὰν** κι ἐκεῖνο ποὺ ἔγινε μέσα στοῦ καμίνι τῆς φωτιᾶς στὴν Βαβυλώνα καὶ σώθηκαν οἱ τρεῖς παῖδες.

Ἀλλὰ ὅλοι – ἀκόμη καὶ οἱ πιὸ πιστοὶ – περιορίζαν τὸ θαῦμα στοῦ νὰ ζήσουν καὶ μερικοί. **Κι** ἂν μονάχα αὐτὸ γινόταν, θὰ ἦταν ἓνα θαῦμα μεγάλο.

Ὁ Ἱερεὺς τοῦ Συντάγματος ἄπλωσε σιγὰ τὸ χέρι του καὶ τὸ ἀκούμπησε ἐπάνω στοῦ μικρὸ μετάλλينو κουτάκι, ὅπου φύλαγε τὸν ἁγιασμένο ἄρτο. **Ἡ** σκέψη ὅτι ἔφερε ἐπάνω του αὐτὸν τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, οὐσιαστικά παρόντα, μέσα στοῦ δοκιμασμένο Σύνταγμα του, τὸν δυνάμωνε. **Κάποιο** θαῦμα θὰ ἔκανε πάλι...

Ἐπὶ τέλους κάποτε ἔφθασε ἡ νύχτα. **Τὸ** πανδαιμόνιο τῶν κρότων σταμάτησε. **Μιὰ** νεκρική γαλήνη ἀπλώθηκε γιὰ λίγη ὥρα. **Δόθηκε** τὸ σύνθημα νὰ σηκωθοῦν οἱ ζωντανοί, γιὰ ν' ἀρχίσουν τὸ μακάβριο ἔργο τῆς συλλογῆς τῶν νεκρῶν. **Κι** ἦταν ζήτημα ἂν θὰ μποροῦσαν νὰ τὸ κάνουν κι αὐτὸ γιὰ ὅλους τοὺς νεκρούς, γιὰτὶ ἀσφαλῶς πολλοὶ θὰ ἦταν λιωμένοι ἀπὸ τὸ ἀδιάκοπο σφυροκόπημα.

Μὲ κόπο μπόρεσαν νὰ βάλουν σὲ κίνηση τὰ μουδιασμένα καὶ ξυλιασμένα πόδια τους. **Μὲ** ἐκπληξη ὁ καθένας ἔβλεπε ἕναν-ἕναν τοὺς ἄλλους μέσα στοῦ σύθαμπο τῆς νύχτας, νὰ πετάγεται ὄρθιος πίσω ἀπὸ τὸ πρόχειρο μικρὸ πρόχωμά του. **Ὁ** ἓνας ρωτοῦσε τὸν ἄλλο ἂν ἦταν ὀλόκληρος, ἂν δὲν εἶχε κανένα τραῦμα... **Κραυγὲς** χαρᾶς διασταυρώνονταν ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ στρατοπέδου:

– Ζεῖς, ὀρέ, Μῆτρο;... **Καὶ** σὺ μωρὲ Μανώλη, εἶσ' οὐλάκι-
ρους;...

Φώναξαν σιγανὰ προσκλητήριο. **Καὶ** μόλις τότε μπόρεσαν ὅλοι νὰ πιστέψουν στὸ μεγάλο καὶ ἐκπληκτικὸ καὶ ἀπίστευ-
το θαῦμα: **Ζοῦσαν** ὅλοι ἀνεξαιρέτως. **Καὶ** ὄχι ἀπλῶς ζοῦσαν,
μὰ δὲν ἦταν καὶ κανένας, μὰ ἀπολύτως κανένας τραυματι-
σμένος. **Οὔτε** μιὰ μύτη δὲν εἶχε ἀνοίξει!...

Συνέχισε ὁ Θεός κι αὐτὴ τὴ φορά τὸ θαῦμα του, τὸ συνεχὲς
ἐλληνικὸ θαῦμα!

Μέσα στὴν ἄγρια γαλήνη τῆς νύχτας, σιγόψαλαν οἱ λυ-
τρωμένοι εὐχαριστίες καὶ δοξολογίες στὸν «δυναμένον σώ-
ζειν ἐκ θανάτου» καὶ στὴν Παναγία.

«Τῇ ὑπερμάχῳ Στρατηγῶ τὰ νικητήρια...».

(*) Ἡρώων γῆ, ἔκδοσις Ἀδελφότης Θεολόγων «Ἡ Ζωή», Ἀθήναι 1950,
σελ. 208-211. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.

